EUROPA-
KOMMISSIONEN

UNIONENS HØJTSTÅENDE
REPRÆSENTANT FOR
UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 28.3.2018
JOIN(2018) 5 final

# FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

## om handlingsplanen for militær mobilitet

## 1. INDLEDNING: FREMME AF DEN MILITÆRE MOBILITET I EU

I sin tale om Unionens tilstand af 2017[1] understregede Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker, vigtigheden af at skabe en fuldt udbygget europæisk forsvarsunion inden 2025. EU er allerede i færd med at træffe de nødvendige foranstaltninger for at opbygge en mere effektiv, lydhør og sammenhængende Union, der er i stand til at varetage EU's fælles interesser og prioriteter for at fremme fred og garantere borgernes og territoriets sikkerhed, således som der blev opfordret til i den globale EU-strategi for udenrigs- og sikkerhedspolitikken[2]. Den europæiske handlingsplan for forsvarsområdet og navnlig Den Europæiske Forsvarsfond viser, at EU er fast besluttet på at træffe handlekraftige foranstaltninger til støtte for medlemsstaterne. Fremme af den militære mobilitet i Den Europæiske Union er et af de praktiske skridt i denne forbindelse; derved bidrages til at opbygge en Union, der beskytter, og hvor europæisk solidaritet og gensidig bistand[3] gennemføres effektivt.

Femogtyve EU-medlemsstater har besluttet at inddrage militær mobilitet i de mere bindende forpligtelser, de har påtaget sig inden for rammerne af det permanente strukturerede samarbejde, som blev lanceret den 11. december 2017[4]. Den 6. marts 2018 vedtog Rådet også en henstilling om køreplanen for gennemførelse af det permanente strukturerede samarbejde og en afgørelse om opstilling af en liste over projekter, der skal udvikles under det permanente strukturerede samarbejde[5]. I december 2017 blev militær mobilitet føjet til det fælles sæt af nye forslag[6] til gennemførelse af den fælles EU-NATO-erklæring af juli 2016[7]. Det Europæiske Råd opfordrede i december 2017[8] den højtstående repræsentant, Kommissionen og EU-medlemsstaterne til at arbejde videre med militær mobilitet både i det permanente strukturerede samarbejde og inden for rammerne af samarbejdet mellem EU og NATO.

### Vejledende principper for EU's tilgang

Som opfølgning på den fælles meddelelse om fremme af militær mobilitet i EU af november 2017[9] og med afsæt i den køreplan, som er opstillet af ad hoc-arbejdsgruppen om militærtransport på tværs af landegrænser i Europa inden for rammerne af Det

---

1 Tale om Unionens tilstand 2017 af 13. september 2017: http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_da.htm

2 Den globale strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik, Udenrigsrådets konklusioner af 14. november 2016.

3 Artikel 42, stk. 7, i TEU.

4 http://www.consilium.europa.eu/media/32000/st14866en17.pdf

5 http://www.consilium.europa.eu/media/33064/council-recommendation.pdf
http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6393-2018-INIT/da/pdf

6 http://www.consilium.europa.eu/media/31947/st14802en17.pdf

7 http://www.consilium.europa.eu/media/21481/nato-eu-declaration-8-july-en-final.pdf
http://www.consilium.europa.eu/media/31947/st14802en17.pdf

8 http://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-en.pdf

9 https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/joint_communication_to_the_european_parliament_and_the_council_-_improving_military_mobility_in_the_european_union.pdf

Europæiske Forsvarsagentur, tilsigter nærværende handlingsplan at tilvejebringe en sammenhængende ramme for igangværende og kommende programmer, projekter, initiativer og aktiviteter. Derved åbnes mulighed for en mere koordineret EU-tilgang, der vil styrke solidariteten blandt medlemsstaterne og øge EU-merværdien.

Øges styrkernes mobilitet i og uden for EU, vil dette forbedre Europas sikkerhed ved at sætte EU-medlemsstaterne i stand til at handle hurtigere i tråd med deres forsvarsmæssige behov og ansvar – såvel i tilknytning til missioner og operationer inden for EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik som nationale og multinationale aktiviteter (f.eks. inden for rammerne af NATO).

Et nært samarbejde mellem EU-medlemsstaterne og alle deres relevante aktører er afgørende for gennemførelsen af denne handlingsplan. Dette vil ske under fuld hensyntagen til EU-medlemsstaternes suverænitet over deres nationale territorium og nationale beslutningsprocesser om militære bevægelser. I den forbindelse vil der blive taget skridt til at øge samarbejdet mellem dels EU's institutioner, agenturer og organer og dels de kompetente myndigheder i EU-medlemsstaterne med fuld respekt for de forskellige medvirkende aktørers kompetencer. Der er behov for en tæt koordinering mellem denne handlingsplan og det permanente strukturerede samarbejdes projekt om militær mobilitet for at sikre resultaternes komplementaritet.

Yderligere samarbejde med NATO om militær mobilitet inden for rammerne af gennemførelsen af den fælles erklæring er også vigtigt. I overensstemmelse med Rådets konklusioner af december 2017 foregår samarbejde og konsultationer på medarbejderniveau gennem regelmæssige møder om spørgsmål vedrørende militær mobilitet på alle områder (land, sø og luft). Det er hensigten at sørge for en sammenhængende tilgang og synergier mellem EU og NATO med henblik på effektivt at håndtere de eksisterende hindringer, herunder retlige, infrastrukturelle og proceduremæssige, for at lette og fremskynde bevægelser og grænsepassage for militært personel og materiel i fuld respekt for suveræne nationale beslutninger. Dette samarbejde vil blive videreført på en fuldstændig åben og gennemsigtig måde med respekt for begge organisationers selvstændige beslutningstagning og procedurer, rummelighed og gensidighed, uden at det berører den særlige karakter af sikkerheds- og forsvarspolitikken i alle EU-medlemsstater. Sigtet med interaktionen mellem alle relevante interessenter er at optimere koordineringen og effektiviteten for at udnytte alle synergier.

**Resultater i ad hoc-arbejdsgruppen om militærtransport på tværs af landegrænser**

Denne handlingsplan bygger på køreplanen for militær mobilitet, der er udarbejdet af den ad hoc-arbejdsgruppe, som er nedsat inden for rammerne af Det Europæiske Forsvarsagentur efter dets Styringskomités afgørelse i september 2017. I ad hoc-arbejdsgruppens køreplan er der fastsat opgaver, ansvarsområder og ambitiøse tidsfrister for at fremme den militære mobilitet, hvad angår følgende fire aspekter: retlige aspekter, toldvæsen, militære krav, herunder infrastrukturrelaterede militære standarder, og

tilladelser til passage af landegrænser, herunder diplomatiske tilladelser. Det Europæiske Forsvarsagenturs Styringskomité gav udtryk for sin tilfredshed med køreplanen den 9. februar 2018 og pålagde Det Europæiske Forsvarsagentur at fortsætte arbejdet med at fremme den militære mobilitet – også inden for rammerne af gennemførelsen af denne handlingsplan – og aflægge rapport til Styringskomitéen hvert år om de opnåede fremskridt.

Desuden deltager EU-medlemsstaterne i en række samarbejdsprojekter og -initiativer, som fremmes af Det Europæiske Forsvarsagentur: PT M&T [10], EU's multimodale transportknudepunkt[11] og den tekniske aftale om diplomatiske tilladelser[12].

## 2. UDPEGEDE FORANSTALTNINGER

### 2.1 Militære krav

Fastlæggelse af og enighed om de militære krav i lyset af EU's og dets medlemsstaters behov vil danne udgangspunkt for en effektiv tilgang i hele EU og danne ramme om alle andre foranstaltninger, som fastlægges i de følgende afsnit. Disse krav bør også omfatte en fastlæggelse af, hvilken infrastruktur der er nødvendig for at sikre militær mobilitet. Det forudsætter, at EU-medlemsstaterne følger en helhedstilgang og inddrager andre kompetente nationale myndigheder end forsvarsministerierne.

**Centrale foranstaltninger på EU-niveau:**

- Tjenesten for EU's optræden udadtil/EU's militærstab vil i tæt samarbejde med EU-medlemsstaterne, Kommissionen og relevante EU-agenturer og -organer (bl.a. Det Europæiske Forsvarsagentur) og i samråd med NATO, når det er relevant, udarbejde de militære krav.
- Senest medio 2018 vil Rådet blive opfordret til at drøfte og validere de militære krav med deltagelse af de relevante forberedende organer, herunder EU's Militærkomité.

### 2.2 Transportinfrastruktur

Transportinfrastrukturpolitikken rummer en klar mulighed for at øge synergier mellem forsvarsbehov og eksisterende EU-politikker, og dette gælder navnlig det transeuropæiske

[10] PT M&T (projektgruppen bevægelse og transport) samler eksperter fra EU's medlemsstater med det formål at udpege potentielle samarbejdsområder, vurdere samarbejdsaktiviteter og styrke sammenhængen i militære behov. PT M&T er en platform, hvor EU-medlemsstaterne udveksler oplysninger om alle igangværende aktiviteter vedrørende bevægelighed og transport med henblik på at drage fordel af igangværende initiativer og samtidig undgå risikoen for dobbeltarbejde.

[11] https://www.eda.europa.eu/what-we-do/activities/activities-search/eu-multimodal-transport-hubs

[12] https://www.eda.europa.eu/docs/default-source/documents/dic-ip.pdf

transportnet (TEN-T)[13]. Der er i den forbindelse råderum til at dokumentere EU's merværdi og sikre en mere effektiv anvendelse af offentlige midler.

**Pilotprojekt**

For at undersøge gennemførligheden af en EU-dækkende tilgang iværksatte det estiske formandskab i 2017 en pilotanalyse for landene i korridoren Nordsøen-Østersøen i det transeuropæiske transportnet[14] under medvirken af deres repræsentanter på forsvars- og transportområdet. Sigtet med analysen er at iværksætte de nedenfor beskrevne skridt for at udpege foreløbige elementer, der kan være nyttige for en analyse i fuld skala.

Dette pilotprojekt har vist sig at være nyttigt. Set ud fra en militær synsvinkel har de medlemsstater, som deltog i pilotprojektet, allerede udpeget svage punkter i deres transportnet, som må opgraderes, og de har i den forbindelse opstillet en liste over prioriteter.

For at give to eksempler viste analysen for flere EU-medlemsstaters vedkommende, at den maksimale frihøjde under vejbroer i vejnettet og nærmere bestemte broers vægttolerance er utilstrækkelig til at lade ekstra store eller tunge militærkøretøjer passere; tilsvarende gælder det for jernbanetransportens vedkommende, at lastkapaciteten er utilstrækkelig til at transportere ekstra stort militært udstyr.

Af pilotprojektet fremgik, at der findes store muligheder for infrastruktur med dobbelt (civilt og militært) anvendelsesformål. Dette gælder bl.a. multimodale platforme, der gør det muligt hurtigt at overføre aktiver fra havne og lufthavne til vej og jernbane, styrkelse af indlandsterminalers kapacitet og tilstrækkelige fritrumsprofiler på godstransportruter. Alt dette vil blive præciseret yderligere efter de foranstaltninger, der fastsættes i denne handlingsplan, men pilotprojektet bekræftede nytten af den anvendte metode, som anskueliggøres i nedenstående boks.

**Udnyttelse af EU's transportinfrastruktur til dobbelt (civilt og militært) anvendelsesformål**

Som det påpeges i ad hoc-arbejdsgruppens køreplan, er det hensigten at udvide og udbygge pilotprojektet for at evaluere, i hvilket omfang den eksisterende transportinfrastruktur, som er højt prioriteret i forordningen om det transeuropæiske transportnet, er relevant og tilstrækkelig for alle transportformer og dertil hørende tekniske krav med hensyn til militærtransport af personel og aktiver – og i det omfang, at de er utilstrækkelige, undersøge og udvikle yderligere infrastruktursektioner og -elementer og opgradere kravene.

---

[13] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1315/2013 af 11. december 2013 om Unionens retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet og om ophævelse af afgørelse nr. 661/2010/EU, EUT L 348 af 20.12.2013, s. 1.

[14] Nederlandene, Belgien, Tyskland, Polen, Litauen, Letland, Estland og Finland.

**Centrale foranstaltninger på EU-niveau:**

- Inden udgangen af 2018 vil Kommissionen i samarbejde EU-medlemsstaterne, Tjenesten for EU's optræden udadtil/EU's militærstab og Det Europæiske Forsvarsagentur afdække manglende overensstemmelse mellem på den ene side de aktuelle tekniske krav, som gælder for det transeuropæiske transportnet, og på den anden side behov inden for militærtransport. Desuden vil manglende overensstemmelse med hensyn til det geografiske anvendelsesområde blive afdækket.
- Inden udgangen af 2019 vil Kommissionen udpege de dele af det transeuropæiske transportnet, som egner sig til militær transport, herunder behovet for opgradering af den eksisterende infrastruktur. Der vil blive peget specifikt på projekter med dobbelt anvendelsesformål, og omkostningerne ved disse vil blive kvantificeret. Der vil på dette grundlag blive opstillet en liste over prioriterede projekter. Desuden vil der blive udarbejdet et overslag over det nødvendige samlede investeringsvolumen til militære formål på det transeuropæiske transportnet.
- Inden udgangen af 2020 vil Kommissionen vurdere behovet for at tilpasse forordningen om det transeuropæiske transportnet med henblik på at indføje opgraderede tekniske krav – så militære krav eventuelt også omfattes.
- Inden udgangen af 2019 vil Kommissionen i samarbejde med de relevante parter fastslå, om det er gennemførligt at forbinde de militære og civile (TENtec) databaser og det mulige omfang af et sådant tiltag. Kommissionen vil på det grundlag udpege eventuelle yderligere tilpasninger af TENtec's funktioner, som vil være påkrævet til disse formål, og fastlægge en procedure for at holde databaserne ajour.

  Igangværende: Kommissionen vil fortsat tilstræbe og fremme synergier mellem det transeuropæiske transportnet og dets relevante rumprogrammer (f.eks. EGNOS/Galileo).

**EU-medlemsstaterne opfordres til følgende:**

- De opretter snarest muligt et enkelt kontaktpunkt vedrørende oplysninger om adgang til transportinfrastruktur til militære formål.
- De tager konsekvent hensyn til militærets behov ved anlæg af transportinfrastruktur.

### 2.3 Lovgivnings- og procedurerelaterede spørgsmål

#### 2.3.1 Farligt gods

Transport af farligt gods over land er et område, hvor EU's medlemsstater og Kommissionen aktivt medvirker i forhandlingen af et komplekst sæt af internationale konventioner og anbefalinger fra De Forenede Nationer. Disse gælder dog kun for civil anvendelse, hvorimod EU-medlemsstaterne anvender nationale regler, når de anmodes om at give militærtransporter, også med farligt gods, fri bevægelighed. Denne fravigelse af civile regler kræver ad hoc-tilladelser og giver anledning til forsinkelser.

Tilpasningen af reglerne for militære styrker til den eksisterende EU-lovgivning kunne øge sikkerheden og skabe synergier og sammenhæng i transporten af farligt gods i militært regi, uden at de civile standarder svækkes.

**Centrale foranstaltninger på EU-niveau:**

- Inden udgangen af foråret 2019 vil Det Europæiske Forsvarsagentur i nært samarbejde med Tjenesten for EU's optræden udadtil/EU's militærstab og alle andre involverede myndigheder foretage en undersøgelse af en række punkter: nationale bestemmelser, en behovsanalyse, egnetheden af eksisterende civile harmoniserede regler og det eventuelle behov for yderligere bestemmelser eller tilpasninger. EU-medlemsstaterne opfordres til at støtte til denne proces aktivt.
- Igangværende: Kommissionen vil fortsat – i nært samarbejde med Tjenesten for EU's optræden udadtil/EU's militærstab og støttet af Det Europæiske Forsvarsagentur – lette udvekslingen af viden mellem civile og militære eksperter om transport af farligt gods.
- Inden udgangen af 2020 vil Kommissionen – i nært samarbejde med Tjenesten for EU's optræden udadtil/EU's militærstab og Det Europæiske Forsvarsagentur – vurdere gennemførligheden af og behovet for yderligere foranstaltninger på EU-plan.
- Inden udgangen af sommeren 2019 vil Det Europæiske Forsvarsagentur – i nært samarbejde med medlemsstaterne og Tjenesten for EU's optræden udadtil/EU's militærstab – ligeledes vurdere, om det er muligt at forbedre sammenhængen i regler og procedurer med hensyn til militærtransporter ad luftvejen (transport og håndtering) på medlemsstaternes territorium.

### 2.3.2 Told og merværdiafgift

Nogle af EU's medlemsstater har i forbindelse med ad hoc-arbejdsgruppens arbejde rapporteret om operationelle vanskeligheder som følge af mangel på klarhed for så vidt angår anvendelsen af formular 302 til midlertidig udførsel og genindførsel af militært gods udført af eller på vegne af EU-medlemsstaternes væbnede styrker.

**Centrale toldforanstaltninger på EU-niveau:**

- Inden udgangen af 2018 vil Kommissionen sammen med EU-medlemsstaterne, Tjenesten for EU's optræden udadtil/EU's militærstab og Det Europæiske Forsvarsagentur kortlægge de toldrelaterede aktiviteter, der skal omfattes af formular 302. Desuden vil Kommissionen i nært samarbejde med Det Europæiske Forsvarsagentur vurdere behovet for at udarbejde en EU-model af formular 302 med henblik på de tilfælde, hvor den eksisterende formular 302 ikke kan anvendes. Denne vurdering vil omfatte de potentielle konsekvenser for den nuværende toldlovgivning.

- Inden udgangen af 2018 vil Kommissionen undersøge alternative muligheder for at strømline og forenkle toldformaliteter i relation til toldrelaterede aktiviteter for militære operationer. Den vil også sikre en ensartet anvendelse og gennemførelse af de tilknyttede toldbestemmelser.
- Inden udgangen af 2018 vil Kommissionen udpege eventuelle retsakter, som vil skulle ændres. Om fornødent og på dette grundlag vil Kommissionen påbegynde ændringer af rammebestemmelserne på toldområdet og navnlig kommissionsretsakter i relation til EU-toldkodeksen[15] med henblik på at afklare anvendelsen af formular 302 i forbindelse med de udpegede toldrelaterede aktiviteter.
- Kommissionen vil med deltagelse af Tjenesten for EU's optræden udadtil/EU's militærstab og Det Europæiske Forsvarsagentur udarbejde retningslinjer for at sikre en korrekt og ensartet anvendelse af toldlovgivningen i relation til militære aktiviteter. Tidsplanen for dette vil afhænge af vedtagelsen af ovennævnte ændringer.
- Inden udgangen af sommeren 2018 vil Det Europæiske Forsvarsagentur med forbehold af Styringskomitéens afgørelse forberede et kategori A-projekt om told i løbende koordinering med Tjenesten for EU's optræden udadtil/EU's militærstab, Kommissionen og medlemsstaternes eksperter på det militære område og toldområdet, uden at dette berører Kommissionens EU-initiativ vedrørende toldlovgivningen.

- **EU-medlemsstaterne opfordres til** inden udgangen af 2020 at vurdere behovet for at udvikle elektroniske systemer, også med anvendelse af EU's rumteknologier, til militære styrkers og toldmyndigheders forvaltning af toldrelaterede aktiviteter.

Bestræbelserne på at lette militær mobilitet berører også de gældende regler om merværdiafgift. Forsvarsindsatsen og navnlig den militære mobilitet forudsætter en række forsyninger såsom uddannelse, øvelsesmaterialer, indkvartering, levering af fødevare- og kantinetjenester, brændstof m.v. Disse forsyninger pålægges i princippet merværdiafgift. Medlemsstaterne påpegede inden for rammerne af ad hoc-gruppen vedrørende militær mobilitet behovet for at sikre ligebehandling af forsvarsindsatsen, således at den administrative byrde mindskes, det undgås at påføre den militære mobilitet forsinkelser og omkostninger, og medlemsstaterne tilskyndes til at samarbejde.

[15] Kommissionens delegerede forordning (EU) 2015/2446 af 28. juli 2015 til supplering af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 med nærmere regler angående visse bestemmelser i EU-toldkodeksen – EUT L 343 af 29.12.2015, s. 1 og Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2015/2447 af 24. november 2015 om gennemførelsesbestemmelser til visse bestemmelser i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 om EU-toldkodeksen – EUT L 343 af 29.12.2015, s. 558.

**Centrale merværdiafgiftsforanstaltninger på EU-plan:**

- Inden udgangen af 2018 vil Kommissionen – i samråd med EU-medlemsstaterne og i nært samarbejde med de relevante EU-aktører – vurdere mulighederne for at mindske den administrative byrde og gennemførligheden af at tilpasse behandlingen af den udførte forsvarsindsats i relation til merværdiafgiften inden for EU-rammen og i NATO-regi.

### 2.3.3 Tilladelser til passage af landegrænser

Som foreslået i ad hoc-arbejdsgruppens køreplan er tilladelse til passage af landegrænser (herunder diplomatiske tilladelser) et område, hvor EU-medlemsstaterne kan samarbejde om at øge sammenhængen i og/eller effektiviteten af deres procedurer. Tilladelse til passage af landegrænser vedrører de procedurer, hvormed der indhentes tilladelse til at krydse grænser. De gældende diplomatiske tilladelser mindsker den administrative byrde og det tidsforbrug, som medgår til at tillade militær mobilitet. Den eksisterende tekniske aftale om diplomatiske tilladelser beviste sin værdi inden for en specifik del af lufttransporten, men udviste også klare begrænsninger såsom udelukkelse af luftrumsregioner, flyvepladser eller afslag på visse missioner, som underskriverne pålagde i de enkelte tilfælde. Antallet af diplomatiske tilladelser, som hvert år udstedes fra/af de deltagende EU-medlemsstater, samt forbehold og on/off hour-kontakter forvaltes og vises på en særlig webportal.

En ordning vedrørende tilladelse til passage af landegrænser, som er målrettet overfladetransport, ville give lejlighed til at forbedre den militære mobilitet ad vej, med jernbane og ad indre vandveje. De administrative procedurer kan til dels fastsættes i en ordning med henblik på at sikre fælles regler og procedurer, især for missioner og operationer inden for EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik samt aktiviteter inden for andre rammer samt øvelser og daglige bevægelser.

De bevægelser ad luftvejen, som gennemføres i henhold til reglerne for den almene lufttrafik, skal være i overensstemmelse med de retlige rammer for det fælles europæiske luftrum. For de flyvninger, der opereres i henhold til nationale regler for operationel lufttrafik, må medlemsstaterne benytte bilaterale ordninger eller den tekniske aftale om diplomatiske tilladelser for operationer, der krydser landegrænser. En rettidig og præcis rapportering af sikkerhedsoplysninger på EU-plan ville være til nytte ved verifikationen af, at alle sikkerhedskrav er opfyldt. Endvidere ville tilrådighedsstillelsen af visse faciliteter og tjenester bidrage til at sikre såvel det globale luftfartssystems flyvesikkerhed, regelmæssighed og effektivitet som overholdelsen af kravene til militære flyveoperationer. Dette kan opnås ved at fremme en fælles forståelse af de centrale principper, deling af bedste praksis og overvågning af den praktiske gennemførelse heraf.

**Centrale foranstaltninger på EU-niveau:**

- Inden udgangen af sommeren 2018 vil Det Europæiske Forsvarsagentur med forbehold af Styringskomitéens afgørelse forberede et kategori A-projekt om tilladelse til passage af landegrænser til støtte for EU-medlemsstaternes udarbejdelse af ordninger for tilladelse til passage af landegrænser.
- Det Europæiske Forsvarsagentur vil via PT M&T oprette en platform til udveksling af synspunkter mellem EU-medlemsstaterne, Tjenesten for EU's optræden udadtil/EU's militærstab og NATO om tidsfrister for gennemførelsen af overfladetransport.

**EU-medlemsstaterne opfordres til følgende:**

- De kortlægger de nugældende nationale bestemmelser, der berører tilladelser til, at udenlandske militære aktiver opererer i EU-medlemsstaterne, navnlig hvad angår begrænsninger.
- De bidrager til fastlæggelsen af områdespecifikke operationelle krav vedrørende aktivers bevægelse i forbindelse med de militære krav.
- De udpeger nationale lovgivningsmæssige begrænsninger og den bagvedliggende politiske begrundelse herfor.
- De udarbejder løsninger ved at anvende eksisterende arbejdsområder og produkter og ved at afveje operationelle krav mod rationelle politiske begrænsninger for derigennem at nå frem til udstedelse af (diplomatiske) tilladelser med færrest mulige nationale forbehold.
- De fastslår behovet for at tilpasse nationale bestemmelser, hvis den militære mobilitet kan fremmes på grundlag af disse ændrede bestemmelser, samtidig med at der alene opretholdes et nødvendigt minimum af væsentlige begrænsninger, som ikke er begrundet i militære hensyn.
- De undertegner områdespecifikke ordninger, der harmoniserer procedurer og åbner mulighed for forhåndsgodkendelse af tilladelse til passage af landegrænser i forbindelse med militære bevægelser og transport

### 2.3.4 Andre spørgsmål

En ikke-udtømmende liste over yderligere indsatsområder i relation til bestemmelser og procedurer, herunder retlige aspekter, er ligeledes fastlagt i ad hoc-arbejdsgruppens køreplan. Denne omfatter yderligere afklaring af de mulige indvirkninger på den militære mobilitet af EU-aftalen om styrkernes status, når denne er trådt i kraft.

Når den militære mobilitet i EU fremmes, må der endvidere tages hensyn til hybride trusler. Dimensionen militær mobilitet bør derfor overvejes i forbindelse med

gennemførelsen af de relevante foranstaltninger i den fælles ramme for imødegåelse af hybride trusler[16].

**Centrale foranstaltninger på EU-niveau:**

- Inden udgangen af foråret 2019 vil Det Europæiske Forsvarsagentur foretage en undersøgelse af disse andre spørgsmål med deltagelse af de kompetente medlemsstaters myndigheder samt Kommissionen og Tjenesten for EU's optræden udadtil/EU's militærstab, når det er relevant, med henblik på at afdække yderligere mulige indsatsområder.
- Igangværende: Ved gennemførelsen af den fælles ramme for imødegåelse af hybride trusler vil der blive lagt særlig vægt på dimensionen militær mobilitet, navnlig hvad angår efterretningstjenestens analysekapacitet (analyseenhed for hybride trusler), beslutningstagning i tilfælde af trusler og kritisk infrastrukturs modstandsdygtighed.

- EU-medlemsstaterne opfordres til at tage hensyn til EU-aftalen om styrkernes status og dennes gennemførelse i relation til militær mobilitet, når den er trådt i kraft.

## 3. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Handlingsplanen påvirker ikke EU-budgettet bortset fra den eventuelle finansiering fremover af infrastruktur med dobbelt anvendelsesformål som skitseret i ovenstående kapitel 2.2. Den eventuelle yderligere finansielle EU-støtte i den sammenhæng til gennemførelsen af projekter med dobbelt anvendelsesformål vil blive taget i betragtning i Kommissionens kommende forslag til den flerårige finansielle ramme.

## 4. DET VIDERE FORLØB

Den højtstående repræsentant og Kommissionen forelægger handlingsplanen for militær mobilitet for EU-medlemsstaterne med henblik på behandling og godkendelse, hvilket åbner mulighed for at gennemføre den rettidigt og på en koordineret måde. Den bør anses for en løbende plan, der kan revideres om nødvendigt.

Den højtstående repræsentant hhv. Kommissionen vil regelmæssigt forelægge EU-medlemsstaterne statusrapporter om gennemførelsen af denne handlingsplan, idet den første forelægges inden udgangen af sommeren 2019 som supplement til og i komplementaritet med Det Europæiske Forsvarsagenturs årlige rapportering til medlemsstaternes forsvarsministre.

[16] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:52016JC0018